

**Varför ha en
stadsarkitekt?**



Arkitekter i offentlig tjänst

SVERIGES
STADSARKITEKT
FÖRENING



Välkomna!

Dagens agenda

10.00 Ordf. Harriet Wistemar hälsar välkomna

10.10 Emina Kovacic, stadsarkitekt Karlshamn, ordf. Sveriges Arkitekter

10.30 Maria Houmann, stadsarkitekt Kalmar

10.40 Christian Hegardt, stadsarkitekt Region Gotland

10.50 Claes Clausen, stadsarkitekt Skövde

11.00 Helena Tallius Myrman, stadsarkitekt Gävle

11.10 Gruppdiskussioner inkl bensträckare (i Teams grupprum)

11.35 Samling i storgrupp, redovisning

11.50 Sammanfattning, ***Vi behöver stadsarkitekt för att:***



Arkitekter i offentlig tjänst

SVERIGES
STADSARKITEKT
FÖRENING



Stadsarkitektföreringen

När jag inlett samarbete med andra yrkesgrupper



KARLSHAMN

ÖVRIGT

Sällskapet Länkarna: 10/11-31/12 kl 17-20. Öppet alla dagar 17-20, möte isdagar 18.30. Stadsportgatan 16, Karlskrona.

Seniorenas hus: 20/8-14/12 kl 09-16. Kafe. Seniorenas Hus Regeringegatan 7, Karlskrona.

Kvällsutflykt till Tranemåla gård: 30/8 kl 18. Samvårdning till Tranemåla gård. Gården har gått i arv sedan 1650-talet. Ta med kaffe, godis, städdagarna (avfärd), Mörum.

AA-möte: 30/8 kl 19.15-20.15. AA:s möteslokal, Karlskrona.

Pro Asarum: 30/8 kl 14-17. Medlemsmöte, underhållning av Svante Schönbeck. Fridsgården, Asarum.

MOTION

Stigsmånen: Cykelpasset "Skjöl på höj" finns att köpa på Ica, Coop, Apoteket Uggla, Sportaffären och Turistbyrå. Karlskrona, Karlskrona.

Gympa: 30/8 kl 13-15. Gympa för kroppen & knoppen. Trevlig samvaro. Trafikpunkten, Mörum.

UTSTÄLLNINGAR

Barns lek för: 1/6-31/8 kl 13-17. Öppet tisdag-söndag. Karlskronas Museum, Karlskrona.

Tycka vad man vill: 2/6-31/8 kl 00-00. Konstutställning av Katarina Backhamre på Punchmuseet. Öppet tisdag-söndag 13-17. Punchmuseet, Vinkelg 7, Karlskrona.

Konstmuseum Martinssonska Gården: 25/7-16/9 kl 13-16. Skulpturer, Johnny Martinsson Målningar, Thure Wahlström, Oskar Wikström, Per Serre. Ej måndag-tisdag, Lotsgatan 8, Karlskrona.

Spjårtsmuseet: 6/8-31/8 kl 09-17. Tidbilder fotografen Arne Anderssons bilder under 70 år. Mån-fre 9-13, lördag 13-17. Spjårtsmuseet, Drottninggatan 7, Karlskrona.

Göran Bengtsson: 25/8-16/9 kl 13-17. Öppettider torsdag, kl 17-19, lördag och söndag kl 13-17. Konsthallen, Karlskrona.

KULTUR

Karlskronas museum: 1/6-31/8 kl 13-17. Öppet tisdag-söndag. Karlskronas Museum, Karlskrona.

Skottabergsgården: 1/6-31/8 kl 13-17. Koppargård från 1700-talet. Öppettider tisdag-söndag. Karlskronas Museum, Karlskrona.

Punchmuseet: 1/6-31/8 kl 13-17. Öppet tisdag-söndag. Punchmuseet, Karlskrona.

Utställning: 16/7-31/8 kl 13-16. Skulpturer, målningar av Oskar Wikström, Per Serre, Thure Wahlström. Öppet onsdag-söndag kl 13-16. Konstmuseet, Martinssonska gården, Lotsgatan 8, Karlskrona.

BARN



Ulf Lind tar strid mot planerna på att riva fasaden på Möllebacken.

Vill stoppa rivning av fasader på Möllebacken

■ Ulf Lind (SD), styrelseledamot i Kabo, anser att Möllebackens hyresgäster får betala i onödan. Med lång erfarenhet i byggbranschen hävdar han bestämt att en del av renoveringsplanerna är onödiga.

■ Det är resursslöseri att riva dessa fina fasader.

KARLSHAMN. Ulf Lind har under 50 år arbetat inom byggbranschen och har drivit den egna företaget Plåtslagare Lind.

Det är mot bakgrund av den erfarenheten han reagerat mot planerna på att riva tegelfasaden på Möllebacken.

Han håller inte med om bedömningen att vägarna är så pass fuktskadade att fasaden måste bytas. Han var själv med vid bygget av Möllebacken och konstaterar att det det är

god kvalitet på fasaden.

– Fasaden murade man efter konstens alla regler. När det gäller tak och fönster delar han dock bedömningen och konstaterar att det är därifrån fukten trängt in. Han menar däremot att när man väl åtgärdar de problemen kommer fukten att torka upp på en sommar.

Kalkylen för renoveringskostnaderna för Möllebacken har över tid ökat, från 50 miljoner kronor till 150 miljoner kronor.

Ulf Lind är tveksam till om det räcker och menar att det är fel att låta hyresgästerna stå för, vad han anser, en onödig fasadrenovering genom höjda hyror.

Han är också kritisk till upphandlingen av byggentreprenaden genom ett så kallat partneringsavtal och menar att det är att likna vad arbete på löpande räknade, något han befarar kan bli kostsamt.

Om drygt en vecka har det kommunala bostadsbolaget Kabo styrelsemöte

och då kommer Ulf Lind att rösta emot förslaget. Han vill dock inte upplåtas som en bromskloss.

Kabos vd Stefan Nilsson säger att bedömningen vad gäller fasaderna står fast. Han berättar dock att det ska göras fler provborringar för att undersöka fuktskadorna.

Han har rätt att vi inte ska göra mer än vad vi behöver, säger Stefan Nilsson om Ulf Linds utspel. När det gäller partneringsavtalet med JSB står

Stefan Nilsson fast att det inte går att jämföra med löpande räknade och att man ska ha god koll på den ekonomiska kalkylen innan man sätter igång.

Innan styrelsemötet ska Kabo ha ett möte med Hyresgästföreningen. Stefan Nilsson berättar att man har svårt att komma överens. Kabo vill ha en hyreshöjning för att kunna få ekonomi i renoveringen, men Hyresgästföreningen håller emot.

– Man hävdar att vissa delar inte är standardhöjande.

TEST & FOTO
HENRIK BRANDBERG
henrik.brandberg@karlskrona.se
0454-32 59 02

Hon vill borra djupt i fasadfrågan

Det är långt ifrån klart att det blir någon rivning av fasaderna på Möllebacken. Stadsarkitekten Emina Kovacic konstaterar att det kommer att göras en ordentlig bedömning i samband med ett bygglov lämnas in.

KARLSHAMN. Sydöstran berättade tidigare om att Kabos styrelseledamot Ulf Lind (SD) motsätter sig planerna på att riva tegelfasaderna på Möllebacken.

Såväl Kabos som byggfirman JSB:s uppfattning är



Emina Kovacic.

FOTO: GUNNAR PERSSON

att fasaden bör bytas. Det är dock inte bara att

för Kabo att riva fasaderna om man bestämmer sig

för det. Stadsarkitekten Emina Kovacic slår fast att det krävs bygglov och att man från stadsbyggnadsavdelningen kommer att syna ärendet noggrant.

– Vi kommer att begära ordentlig dokumentation, säger hon.

Stadsarkitekten säger att det finns ett värde i tegelfasaden i och med att den är tidstypisk och att man även ska bolla frågan med Blekinge museum. Emina Kovacic konstaterar att det har blivit ändringar tidigare då Kabo haft planer

på fasadändringar.

Ett exempel är tegellhuset i början av Rådhusgatan.

I det fallet menade bostadsbolaget att fasaden var utdömd och att huset skulle få en putsad fasad. Stadsbyggnadsavdelningen bromsade dock upp processen, eftersom man ansåg ett värde i att bevara tegelfasaden. Det visade sig sedan att man kunde hitta en renoveringslösning där tegelfasaden kunde behållas.

HENRIK BRANDBERG

Renovering hotar sänka Kabos vinst

- Ombyggnaden av Möllebacken försenas. Nya undersökningar ska göras av fasaden.
- Kabo ser risk för att bygget försämrar bolagets resultat.

KARLSHAMN. Kabo planerar en stor renovering av kvarteret Möllebacken. Taket ska läggas om och fönster bytas. Dessutom har man kunnat konstatera att fukt trängt in innanför fasaden.



"Vi kommer att plocka ner delar av innerväggar och göra flera undersökningar."

Stefan Nilsson
Vd, Kabo

Det har lett till bedömningen att fasaderna bör rivas för att bli kvitt fuktproblemen och samtidigt få en bättre isolering med minskade energikostnader som följd.

Det har talats om renoveringskostnader på totalt 150 miljoner och för att få ekonomi i bygget vill Kabo höja hyran. Stefan Nilsson, vd på Kabo, konstaterar dock att man fått backa

i förhandlingarna med Hyresgästföreningen.

– Förhandlingar pågår, men det blir lägre än vårt ursprungsyrkande, säger vdn om de framtida hyresnivåerna.

Stefan Nilsson förklarar att det är bruksvärdesprincipen påverkar möjlighe-

ten att höja hyran. Enligt den är inte de aktuella renoveringsåtgärderna något som är tillräckligt standardhöjande för de boende.

Vad gäller det kostsamma fasadbytet har det höjts kritiska röster som menar att den inte är nöd-

vändig. Stefan Nilsson berättar att man nu kommer att göra ytterligare undersökningar för att få bort eventuella misstankar om att åtgärderna sker i onödan.

– Vi kommer att plocka ner delar av innerväggar och göra flera undersökningar.

enligt Stefan Nilsson ut bli svart att få ekonomi i bygget, det är beskedet man fått från revisorn.

– Man säger att risken är uppenbar att vi måste göra en nedskrivning av fastigheterna med tio miljoner bolagets vinst.

I en sådan situation kommer Kabo i stället att välja att "ta smällen direkt" och ta pengar från bolagets vinst.

– Man kan se det som en förtida avskrivning.

TEXT
HENRIK BRANDBERG
henrik.brandberg@karlskrona.se
0454-32 59 02



Uta



ARKITEKTUR

Arkitektur – mer än bara yta

Föreläsningar,
visningar, god
arkitektur och
byggnadskonst

Karlshamn
24-28
Augusti 2020

PROGRAM // 24-28 AUGUSTI

MÅNDAG



Rådhusen, Rådhuset i Karlshamn
**GERT WINGÅRDH –
NATIONALMUSEUM
OCH HUSDRÖMMAR**
24/8/07.30-09.00
Lär känna en annan sida av en
av Sveriges mest ambitiösa
arkitekter. Föreläsningen inleds
med morgontika klockan 07.30.

Rådhuset i Karlshamn

**GOD ARKITEKTUR –
ETT PEDAGOGISKT
VERKTYG**
25/8/13.00-14.00

God arkitektur – utbildar och
inspirerar till bättre miljö, god
utveckling. En av de mest kända experterna på arkitektur, arkitekt
Charlotte Kristensen från Fojab arkitektur och arkitektur som
skole, så som i form av arkitektur och hur arkitekten tar till befintlig skola
och kultur i byggnaden.



Store salen, Lokaltallarna
**VAR DET VERK-
LIGEN BÄTTRE
FÖR?**
25/8/18.00-19.00

Med hjälp av bildningsutskottet tar
Elisabeth Rydberg och Thomas
Nilsson från Karlshamns kom-
mun med oss på en oförgämlig
resa genom kommunens
moderna byggnadshistoria.

Vägg, start vid Villa Albertsberg
**SPÅREN AV SVANTE
SVENSSONS TRÄAR-
KITEKTUR**
25/8/13.30-15.00 OCH
16.30-18.00

Arki Hansson guidar i Vägg
med omnejd med utgångspunkt i
hantverk, tradition & träarkitektur
med fokus på Svante Svenssons
arkitektoniska gärning.



Korsningen Rönnebygatan/
Drottninggatan
**ÖPPET HUS
KV VÄRERAS**
27/8/15.00-16.00
Anna Neah guidar oss på en
byggnads- och kulturresa i
sitt hjärnprojekt som en av
var Storskolans byggnad
nåddes 2019.

Rådhusen i Rådhuset
**SVANTE SVENSSONS
STENHUS**
28/8/16.00-17.00
Bobyggelsearkitekten Mattilda Natt
och Dag och Nils Munk, barn-
barn till arkitekt Svante Svensson,
föreläser om Svante Svensson och
stenhusarkitektur i Karlshamn från
fjärde seklet till idag.

Arkitekturveckan 2020 arrangeras 24-28 augusti och är öppen för alla
intresserade. Vi erbjuder en rad evenemang, alla med koppling till god
arkitektur och byggnadskonst på flera olika platser i vår stad. Vill du veta
mer, kontakta stadsarkitekt Emma Kovacs, telefon 070-266 62 02, e-post
emma.kovacs@karlshamn.se. Välkommen!



Sporbanken i Karlshamn
**BANKEN GULF
ARKITEKTURSKATTEN**
24/8/11.30-12.30
Se och lär om arkitektur och byggnadskonst i
ett av Sveriges mest kända byggnader.

Rådhuset i Karlshamn
**RUNDVANDRING I
RÅDHUSET**
24/8/17.30-18.30
Mattilda Natt och Dags histo-
riska guidning och visning av
rådhusets olika rum.



Start vid skulpturen Drömmen i Puren-
regården. Avslut vid Forskringska-
sen på Ägsten.
**FRÅN DIMMAN TILL
VIRVELN**
25/8/15.00-16.00
Stadsvandring genom Karlshamns kont-
historia från sent 1800-tal till 2010-talet.
Kultursamordnare Simon Berg guidar
bland några av stadens många konstverk
och berättar hur väl i syn på konst och dess
roll i samhället har ändrats genom tiderna.

TISDAG



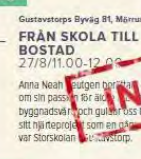
Stadsodlingen i Fridham
**SKÖRDEFEST
FRIDHAM**
25/8/12.00-13.30
Stadens blomster och grönsaker
och frukt presenteras med utdru-
na på en informell skördfest och
berättelse om stadsodlingens betydelse
för trygghet, gemenskap och som
mötesplats i stadsdelen.

ONSDAG



Gustavstorp Byväg 81, Morrum
**FRÅN SKOLA TILL
BOSTAD**
27/8/11.00-12.00
Anna Neah guidar oss på en
byggnads- och kulturresa i
sitt hjärnprojekt som en av
var Storskolans byggnad
nåddes 2019.

TORSDAG



Burensens träarkitekt,
Örnvaldsgatan, Södertälje
**VEN KAN VÄCKA LIV I
GAMLA TRÄONSTER?**
27/8/12.00-13.00
Södertälje arkitekt Burensens och
Sveviga, en av Sveriges främsta
träarkitekter gamla trästäm-
mar.

FREDAG



UTSTÄLLNINGAR I RÅDHUSET 24-28 AUGUSTI
• Skulpturer från Konstnärernas utställningskonst i designstaden
• Morrumsskolan i modell av stadsplanering och trygghets-
analys som tar till hänsyn till barns behov och hänsyn
egna utveckling.



Lyft potentiella bekymmer i ett trevligt
samarbete!



Fortsättning följer...

Varsam förnyelse



Restaurering



Utveckling





Foto: inexhibit.com Arkitekt: Mies van der Rohe



Vänster. Genomsikt från entrén ut mot den fria horisonten och Östersjön. Söndra insida som utsida är klädd i trä.
FOTO: BERT LERANDERSSON

Nedan. Den gemensamma loungen står i direkt kontakt med en terrass under tak.

KARLSHAMNS KALLBADHUS



SITUATIONSPLAN 1:2000

Upplevelseförstärkning

Kallbadandet har i Sverige en historia som går tillbaka till 1800-talet, då kallbaden kom till som en del av en europeisk kurbadstradition. En tradition som under 1900-talet övergavs, till förmån för mer folkliga simhallar och friluftsbad med simbanor.

Men under det senaste decenniet har man på många orter sett ett uppsving för återutrustadandet. Kallbadhuset har med sin bastu blivit ett sätt att tända och uppleva naturen även vintertid.

Karlskrona är en stad med lång kallbadstradition. Ortens nya kallbadhus är resultatet av föreningen Kallbadhusets vänners flera år långa kamp och har kommit till tack var hjälp från lokala företag och från kommunen.

Karlskronas kallbadhus ligger vid Näsvisken, någon kilometer utanför stadskärnan i fritidsområdet Vägga, där det ligger en bit från stadens simhall.

Från strandpromenaden ter sig den symmetriska byggnaden stor, mörk och sluten. Det är en tydligt definierad, symmetrisk trävolym, som placerad på pelare tre meter över havsnivå, i änden av en smal bro av limträbalkar.

Men när man gått genom dörren till den centralt placerade lokalen med anslutande terrass mjuknar byggnaden och öppnar sig mot havet.

Den centralt placerade terrassen är gemensam, medan själva bastundet och badandet är separerat. Dam- och herravdelningen ligger på varsin sida om terrassen.

Omklädningsrummen är enkla och har en

öppen planlösning, med något snedställda väggar som delar av duschdelen från omklädningsdelen och gör utrymmet mer småskaligt. Träbänkar mot grått halvmatt kakel och klinker ger en mjuk ton, liksom ljuset som faller in från glasdörren mot terrassen.

Arkitekten har lyckats med att både intensifiera badupplevelsen och göra den praktisk. Bastun är placerad längst ut, med intagande utsikt över klippor och ett avlägset industriområde. Utanför bastuns panoramafönster finns en terrass. Därifrån leder en trappa ned i havet.

På terrassen finns möjlighet att, förutom att sitta på den öppna terrassen, skärma av sig ensam eller två och två i mer intima bås med sittplatser längs ena väggen. Den mjuka gråtonen fortsätter på utsidan, där fasadens släta träpanel behandlats med gråpigmenterad olja.

På nära håll, i bastun, på bryggan eller i vattenet, är det en byggnad vars former inte tränger sig på utan bara funktionellt stöttar upplevelsen av het bastu, frisk luft och kall Östersjö. En lägmäld modern form, där materialet trä återknyter till lokal byggtadition.

I stadsutvecklingssammanhang finns ofta en vilja att skapa platser för spontana möten.

På Karlskronas kallbadhus har mötesplatsen istället uppstått tack vare invånarnas egna önskemål och behov. Den robusta byggnaden ger därför också något tillbaka till staden – den stödjer och underlättar för kombinationen av bad och social samvaro. O

JULIA SVENSSON



ARKITEKTUR I FOKUS

Peter Salander om Jannebergs besiktning: "Förvånan

BLT:s arkitekturkrönika, Peter Salander, har den här gången granskat den besiktning i november förra året som ledde till slutsatsen att Jannebergs gård i Karlshamn borde rivas. Han levererar kritik, bland annat skriver han att den beräknade kostnaden för en upprustning, 25 000 kronor per kvadratmeter, är orimlig.

Mangårdsbyggnaden på Jannebergs gård är en mycket stilig och originell byggnad. Den är uppförd redan i början av 1800-talet och om- och tillbyggd 100 år senare. I likhet med andra herrgårdsliknande byggnader ligger huvudvåningen en trappa upp medan bottenvåningen främst rymmer kök och andra ekonomitrymmen. Byggnaden har en vindsvåning, som ursprungligen innehöll rum för tjänstefolket. Källare saknas. Vid ombyggnaden i början på 1900-talet tillkom de två fristående tornen som omger verandan på framsidan. Tornens syfte var troligen att möjliggöra en mer representativ entré. Invändigt skedde en mycket genomgripande renovering och modernisering som innebar ett ordentligt statuslyft.

Det är svårt att sätta en stilnäddig etikett på byggnaden. Jag misstänker att den har varit föremål för utvändiga förändringar och stilbyten under 1800-talets gång. De stora taksprängarna och dekorerna vid gavelspetsarna och den stora takkupan påminner om den schweizeristil som var populär under 1800-talet. Karaktären är pretentiös men lantlig.

Byggnadens stomme är tegel med puts på båda sidor. Hållklag och takstolar är timrade. Yttertalet var från början täckt med spån.

Motivet för att föreslå rivning av denna vackra byggnad är att en upprustning bedöms kosta 20 miljoner kronor, eller cirka 25 000 kronor per kvadratmeter. En av flera skäl orimlig kostnad. Summan är ingen exakt kostnadsberäkning utan en överslagsberäkning baserad på kända nyckeltal och en besiktning från november 2019. Jag har läst besiktningens protokoll och det snällaste man kan säga om det är att det är fyrkantigt. Skulle samma personer besöka Karlshamns rådhus idag efter liknande bedömningsgrunder skulle förmodligen slutsatsen bli att det måste rivas eftersom en upprustning skulle bli orimligt dyrt!

Besiktningssmannen för bygghälsan - el- och VVS-delarna verkar mer rimliga - uppvisar en förvånande okunnighet om både grundläggande bygghälsateknik och bygghälsateknik samt vad som står i Plan- och bygglagen om



Jannebergs gård. "Vid ombyggnad två fristående tornen som omger verandan på framsidan." FOTO: LENA BERG

hur nybyggnadsnormer ska tillämpas.

Det kan vara intressant med i byggnadens ytterväggar skrivs avseende på energi så bedöms konstruktion som undermålig. Väggar på ovanliggig hållandevis tjocka men isoleras. Det kan vara värt att pågå av tegelmurar inte började för på 1950-talet. En tegelvägg är så dålig ur energisynpunkt som mannen tror. En 1 1/2-stens te isoleringsvärde som motsvarar luft. Den har dessutom en t. cerar uppvärmningsbehovet.

Om byggnadens fönster kan i fönster som finns är av äldre glas, samt i vissa fall till och i kelligas. Fönster är i behov av vissa rötskador finns. Ur en fönstren undermåliga och bör endast att fönster med separat terbågar ur energisynpunkt b. rekt felaktigt. Det går att med åtgärder göra sådana fönstretiva än vanliga kopplade fönster

Veterinärer tar över anrika Jannebergs gård

KARLSHAMN

Nu är det klart att det blir ett veterinärpar som tar över Jannebergs gård. Kommunen säljer för en miljon kronor.

– Vi är jätteglada, säger László Tóth som förra året också köpte disponentvillan i Granefors.

Först skulle Jannebergs gård rivas. Men protesterna gjorde att det ska få leva vidare och bevaras, men utför kommunens ägo. Bedömningen var att det skulle kosta 20 miljoner att renovera och så mycket var kommunen inte beredd att lägga.

Efter att intresserade fått lämna anbud står det klart att veterinärparet László Tóth och Emma Swedenäs Tóth köper gården för en miljon kronor.

Beslutet klubbades i kommunstyrelsens arbetsutskott nyligen och väntas även gå igenom kommunstyrelsen i nästa vecka.

Från början var flera intresserade att ta över, men när sista datum infann sig var det två seriösa intressenter som lämnade bud. Veterinärparet var beredd att ge en miljon för huvudbyggnaden och runt 8 000 kvadratmeter tomt.

– Det är ett rimligt pris.



Nu är det klart att veterinärparet, László Tóth och Emma Swedenäs Tóth, från Ronneby tar över Jannebergs gård. FOTO: BO ÅKESSON

Där finns möjligheter, men det krävs också stora insatser.



Michael Mårtensson

Där finns möjligheter, men det krävs också stora insatser, säger Michael Mårtensson, mark- och exploateringsingenjör hos kommunen som handlagt ärendet. Köparna är företagare och bedriver i dag bland annat Ronneby Veterinär-

klirik och har ambition att skapa en djurklirik även på Janneberg. Något som bedöms passa med närheten till ridklubben. Genom att de tar över väntas det också bli fler arbetstillfällen till kommunen.

– Vi är jätteglada. Huset har stor potential, men det är väldigt tidigt så jag kan inte säga så mycket ännu, säger László Tóth till BLT.

Utgångsläget är att de ska dra igång en veterinärklirik för smådjur på fastigheten, men det är inte heller uteslutet att det blir hästpraktik. Området är lätt

att nå för kunderna och det är en bra miljö, resonerar köparna.

– Vi tänker oss nog att kunna ha allt på Janneberg, säger László Tóth.

För ett år sedan köpte paret även disponentvillan i Granefors med samma mål, att driva veterinärklirik. De planerna består och om allt följer planerna öppnar de en hästpraktik där redan innan sommaren.

Viktoria Nimlin
Text

viktoria.nimlin@blt.se

BLT
Torsdag 10 mars 2020

Reaktioner 0154 32 60 10
E-post: kulturochnyojekontakt@blt.se

Utvändigt är Janneberg ett pampigt gult hus med röda torn och rött tak. Invändigt ger det ett helt annat intryck. BLT har varit på husesyn.



Lars Persson, förvaltare på Karlshamns kommun, välkomnar in i den cirkelformade hallen på Jannebergs gård. FOTO: LENA BERG



Rummet närmast köket har stukatur i taket, bröstpanel runt om och på golvet ligger en sliten plastmatta.



Verandan har byggts till för runt hundra år sedan. Där finns takmålningar och fönster i original.

Här har tiden stått stilla

KARLSHAMN

I höstas fick personlen på kommunens fastighetskontor mycklarna till Janneberg. Det på utidan så vackra huset som ligger i en parkliknande miljö visade sig vara något helt annat invändigt.

– Vi var många som sa, berättar Lars Persson, förvaltare på Karlshamns kommun, som tillsammans med kollegan Anna Holmberg visar BLT runt i det 800 kvadratmeter stora huvudbyggnaden.

Kommunens personal tillsammans med Projektbyggnad gjorde en statusbesiktning och konstaterade direkt att ingenting invändigt är värt att bevara. De har också hämtat in kunskap från den tidigare ägaren. All teknik som el, vatten och avlopp är slut och måste bytas. Värmsystemet har läckt utan att de hittat var och då har de

inte kunnat åtgärda felet. Trodigen är det markfukt som tränger upp i första plan och skadar inomhusmiljön. Det bedöms finnas risker för både vattenskada och brand.

Beräkningar gjordes att det skulle kosta runt 20 miljoner att renovera. I det ligger finansiering av diskussioner om att bygga ventilation och i nuläget finns det ingen som det passar för det i våra verksamheter, säger Lars Persson som också berättar att det varit verksamheter som tittat in men vänt i dörr.

Huset har mycket charm och drar blickarna till sig utifrån. Inne finns bland annat takmålningar, en källare och fönster som är i original från 1919. Det ligger plastmattor och hettäckningsmattor på nästan alla golv; fukt tränger upp så tapeter och puts

fram en ny detaljplan. Visionen är att skapa ett starkt handelscentrum där Karlshamn och Åsrum väver ihop.

– Kommunen har inga bostäder så för kommunens del handlar det om att få in någon verksamhet och då ställs det stora krav på bland annat brandskydd, tillgänglighet och ventilation och i nuläget finns det ingen som det passar för det i våra verksamheter, säger Lars Persson som också berättar att det varit verksamheter som tittat in men vänt i dörr.

Huset har mycket charm och drar blickarna till sig utifrån. Inne finns bland annat takmålningar, en källare och fönster som är i original från 1919. Det ligger plastmattor och hettäckningsmattor på nästan alla golv; fukt tränger upp så tapeter och puts

släpper, ytterdörrar har springor och det är sprickor i taken. Känslan är att tiden har stått still de senaste 50 åren.

TEXT
VIKTORIA NIMLIN
FOTO
0154 32 60 10

FOTO
LENA BERG
FOTO
0154 32 60 10

BLT-SE/TV

PÅ HUSESYN I JANNEBERGS GÅRD
Förvaltare för Jannebergs gård är Lars Persson. BLT har varit på besök och kan i dag visa hur det ser ut på gården från 1818.

Ronnebygatan 11

Kalmar 11



Hörnhuset idag har varsamt återställts till ett sekelskiftet 1900-uttryck

Från puts till plåt till puts igen

I olika tider varierar åsikterna om hur förändringar och tillägg bör göras i den befintliga byggda miljön. I Karlshamn finns en kontrast mellan äldre, småskalig panelarkitektur och senare, storskalig 1960/70-talsarkitektur, vilken har velat utmärka sig i stadsrummet snarare än att foga in sig. Hörnhuset på Ronnebygatan 11 har ge-

illustrerar tidens skiften i förhållningssätt till förändringar i befintlig bebyggd miljö.

På 1970-talet lät arkitekt Hanna Victorsson täcka för den övre, putsbäddade våningsfasaden med en skärm av korrugerad, brännlackerad stål - vilket då ansågs som ett rimligt sätt att hantera nedgången, äldre bebyggelse. Ingreppet medförde en upplevd skalförstoring och en stor visuell förändring av gaturummet. På 1980-talet

Plåtfasaden ifrågasattes och kritiserades kraftigt. År 1990 gjordes en utredning där man förespråkade en återställning av fasaden som den såg ut kring sekelskiftet 1900. Plåten monterades ner, fönstren byttes ut, de gamla listverken kopierades så långt som möjligt och passande fasadkulörer valdes i samråd med Länsstyrelsen. Gatufasaden har således gått från puts till plåt till puts igen - och är idag ett exempel på en noggrann restaurering, återställning av material.



Vänster: Fasad vid korsningen Ronnebygatan/Drottninggatan med plåtklädnaden från 1970-talet. Foto: Nyréns. Övan: Ritning över fasad mot Drottninggatan, 1800-talet.

Byggår: sekelskiftet 1800
Arkitekt/byggmästare: okänd, återställning av fasaden på 1990-talet av Nyréns arkitektkontor och Anders Törnqvist arkitektkontor
Stil: nyklassicism
Ursprunglig funktion: bostäder, lager, affär, packhus
Material: trästomme med putsad fasad
Klassificering av bebyggelse: fastighet med högt kulturhistoriskt värde



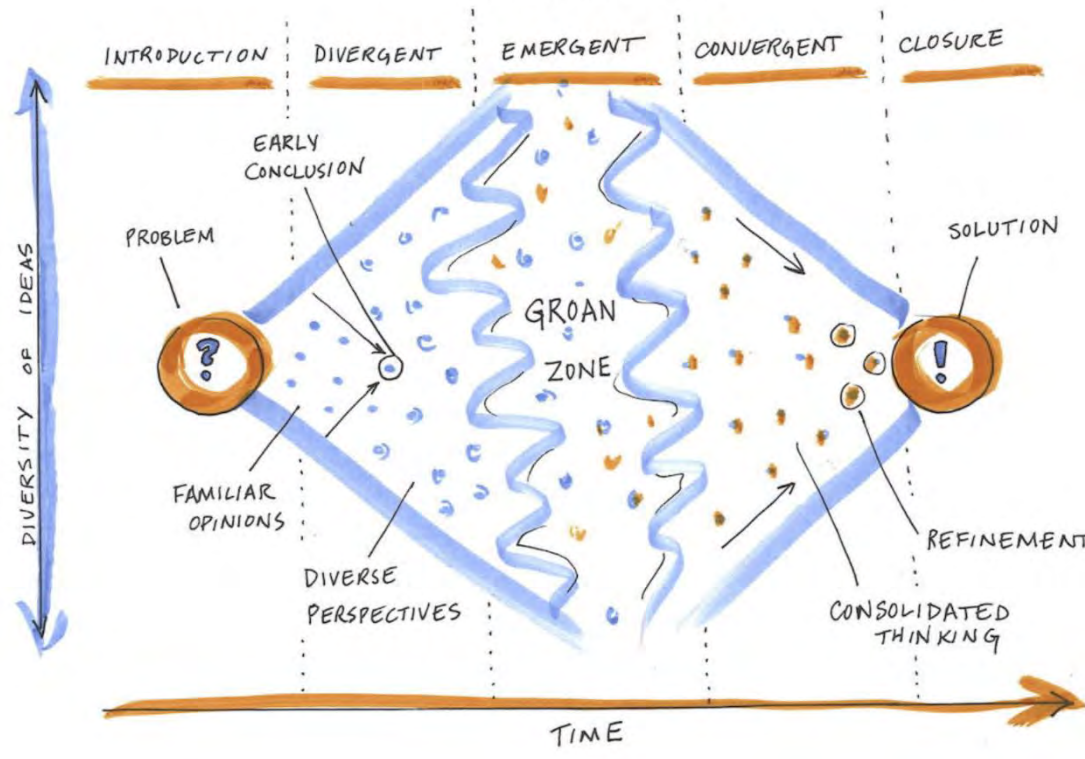




You don't start a revolution by fighting the state but by presenting the solutions.

- Le Corbusier

WISEFAMOUSQUOTES.COM



Christian Hegardt, Arkitekt SAR/MSA och stadsarkitekt
på Region Gotland

- Stadsarkitekt med ansvar för att leda gestaltungsarbetet i både planering och bygglovsskeden, och i dialog med mark och exploatering.
- Stadsarkitektenheten består av stadsarkitekt, biträdande stadsarkitekt och regionantikvarie.
- Stadsarkitekten är med i Samhällsbyggnadsförvaltningens ledningsgrupp



Befolkning: 60 000 personer
Visby: 25 000 personer





Ruin, modell, ANNO MMXX, Juni Markkula, 2020. Foto: Karl Melander



Region Gotlands Arkitekturpris



Utmaning Undervisning Plattform



Hållbarhet, omsorg och ambition

- Rollen växlar med vilket uppdrag som ligger på "skrivbordet"
- Gräv där du står - påverka det som går, för ett bättre resultat.
- Använd dina talanger för att skapa förtroende.
- Mina verktyg är
Gärna rådgivning. Där man kan bistå och hjälpa till.
Skapa synlighet och förtroende.

Kritiskt tänkande för belysa styrkor och svagheter.

Lära känna sig själv, vad brinner jag för.

Vilka argument känns viktiga?

Varför blir jag mer berörd av vissa frågor?

Yrken förändras



- **Tidigare** hade stadsarkitekten, på grund av både sin uppdragsgivares makt och den makt som lagstiftning gav honom, ett direkt och mycket påtagligt inflytande över *planering och stadsbyggnadskonsten*.
- Ofta var han den, som både gav staden dess plan och ritade många av dess byggnader, och särskilt de officiella mer monumentala byggnaderna.

Stadsarkitektrollen i dagens komplexa samhälle



- Stadsplanering och byggande förutsätter numera en mycket påtagligare **interaktion mellan enskilda och allmänna intressenter**.
- Det gör att stadsarkitektrollen i dagens **komplexa samhälle** snarast kan sägas vara en stadsarkitektfunktion.
- Där stadsarkitekten leder **ett lag i samverkan**, eller medverkar.





Illustration: Emma Liljeberg

Stort tack för ditt deltagande i webseminariet "Varför stadsarkitekt?"

/Styrelsen i Sveriges stadsarkitektförening



KATASTROFFPAKET

Du har fått ett Katastrofpaket.

Det har skickats till de barn som behöver det mest.

Miljontals barn och deras familjer har tvingats på flykt från konflikter och katastrofer världen över. Att få hjälp med det mest grundläggande så som mat och vatten kan vara livsavgörande för ett litet barn, och det måste gå snabbt. Paketet innehåller en varm filt, 400 vattenreningstabletter (som kan rensa upp till 8 000 liter vatten), 25 påsar vätskeersättning och 30 påsar nötkräm mot undernäring.

Tack vare den här gåvan kan vi rädda fler barns liv.

unicef
för alla barn



Arkitekter i offentlig tjänst

SVERIGES
STADSARKITEKT
FÖRENING

Grupp- diskussion

Dagens agenda

10.00 Ordf. Harriet Wistemar hälsar välkomna

10.10 Emina Kovacic, stadsarkitekt Karlshamn, ordf. Sveriges Arkitekter

10.30 Maria Houmann, stadsarkitekt Kalmar

10.40 Christian Hegardt, stadsarkitekt Region Gotland

10.50 Claes Clausen, stadsarkitekt Skövde

11.00 Helena Tallius Myrman, stadsarkitekt Gävle

11.10 Gruppdiskussioner inkl bensträckare (i Teams grupprum)

11.35 Samling i storgrupp, redovisning

11.50 Sammanfattning, ***Vi behöver stadsarkitekt för att:***



Arkitekter i offentlig tjänst

SVERIGES
STADSARKITEKT
FÖRENING

Instruktioner

Ni skickas nu automatiskt ut i grupprum. Du behöver inte göra något själv.

Samtalet i grupprummet pågår i 25 min, ta gärna en bensträckare på 5 min.

Den av er vars förnamn kommer först enligt alfabetet antecknar och redovisar.

Diskutera dessa frågor:

Varför stadsarkitekt?

Bonusfråga: Fungerade detta format för diskussion? Kan du se andra teman SSF ska ordna motsvarande diskussion för? (remisser tex?)

Redovisning: Endast 2 min per grupp!



Arkitekter i offentlig tjänst

SVERIGES
STADSARKITEKT
FÖRENING

Vi behöver stadsarkitekt för... (fyll i och lägg i chatten alt maila carina.tenngartivarsson@malmo.se)

- Xxx
- Xxx
- Xxx
- Xxx

Diskussionshjälp:

När gör stadsarkitekten störst skillnad?

Vad är viktigast i rollen idag?

Vad bör stadsarkitektrollen innehålla?

Är/ses som generalist/expert? ÖP/DP/Blov?

Är mest utåtriktad / inåtriktad (tjm/politiker)?

Är "gränsgångare" mellan olika funktioner?

Är visualiserare / processledare för helheten?

Initierar arkitekturdiskussioner?

Är omvärldsanalytiker?

Politiken vill ha/inte ha stadsarkitekt (varför)?

Är även chef (för vad?)

Har "egen" budget (för vad?)

Har mandat (för vad?)

Vill att...

